

Педагогика. Проблемы подготовки специалистов

Варянюк Тетяна Володимирівна,

старший викладач кафедри англійської мови
технічного спрямування №1 факультету лінгвістики
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського»

м. Київ, Україна

Іванченко Лариса Михайлівна,

старший викладач кафедри англійської мови
технічного спрямування №1 факультету лінгвістики
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського»

м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Анотація. В статті охарактеризовано загальні цілі навчальної програми з іноземної мови для підготовки магістрів технічних спеціальностей. Загальні цілі передбачають індивідуальний підхід до розвитку знань, вмінь та навичок студентів. У статті подано знання, які студенти мають продемонструвати після засвоєння програми. Навички та вміння студентів в аудіюванні, говорінні, читанні, письмі та перекладі висвітлено в статті. Надано форми завдань, які пропонуються для індивідуального опрацювання навчального матеріалу.

Ключові слова: освітня програма, вміння та навички, основні цілі, магістр, знання.

Варянка Татьяна Владимировна,

старший преподаватель кафедры английского языка
технического направления №1 факультета лингвистики
Национального технического университета Украины
«Киевский политехнический институт имени Игоря
Сикорского»

г. Киев, Украина

Иванченко Лариса Михайловна,

старший преподаватель кафедры английского языка
технического направления №1 факультета лингвистики
Национального технического университета Украины
«Киевский политехнический институт имени Игоря
Сикорского»

г. Киев, Украина

ОСОБЕННОСТИ УЧЕБНОЙ ПРОГРАММЫ ПО ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ ДЛЯ ПОДГОТОВКИ МАГИСТРОВ ТЕХНИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ

Аннотация. В статье дана характеристика основным целям учебной программы по иностранному языку для подготовки магистров технических специальностей. Общие цели предусматривают индивидуальный подход к развитию знаний, умений и навыков студентов. В статье отмечены знания, которые студенты должны показать после усвоения программы. Навыки и умения студентов в аудировании, говорении, чтении, письме и переводе освещено в статье. Даны формы заданий, которые предлагаются для индивидуальной проработки учебного материала.

Ключевые слова. Образовательная программа, умения и навыки, основные цели, магистр, знания.

Tetiana Varianko,

Senior Lecturer of the English Department for Technical Specialities №1, Faculty of Linguistics, National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

Kyiv. Ukraine

Larysa Ivanchenko,

Senior Lecturer of the English Department for Technical Specialities №1, Faculty of Linguistics, National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

Kyiv. Ukraine

THE PECULIARITIES OF THE EDUCATIONAL PROGRAMME OF A FOREIGN LANGUAGE FOR MASTER’S DEGREE OF TECHNICAL SPECIALITIES

Abstraction. The article focuses on the analysis of the general purposes of a foreign language educational programme for master`s degree of technical specialities. The general purposes include an individual approach to the development of knowledge and skills of students. The article describes the knowledge, that students have to demonstrate at the end of the course. Skills in listening, reading, speaking, writing, translation are given in the article. The article deals with the description of individual tasks, which students have to obtain.

Key words: educational programme, knowledge and skills, general purposes, master degree, knowledge.

Володіння іноземними мовами, як засобом соціального спілкування є невід'ємною частиною суспільного розвитку в наш час. В Україні якість освіти сучасного студента пов'язана з необхідністю оволодіння іноземними мовами, що сприятиме мобільності українських спеціалістів в Європі. Предметом навчальної програми з англійської мови для підготовки магістрів технічних спеціальностей є сукупність компонентів необхідних для формування професійно-орієнтованої комунікативної компетентності у студентів з метою забезпечення їх ефективного спілкування в академічному та професійному середовищі.

Мета статті – охарактеризувати загальні цілі навчальної програми з іноземної мови для підготовки магістрів технічних спеціальностей, описати завдання, які ставляться для успішного виконання програми, дати характеристику навикам та вмінням студентів з різних видів мовленнєвої діяльності.

Програму з іноземної мови для підготовки магістрів технічних спеціальностей складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів всіх напрямів. Вона побудована відповідно до національної доктрини розвитку освіти в Україні. Програма передбачає послідовність, циклічність і наступність у вивченні та практичному використанні іншомовного матеріалу. В програмі наголошується важливість всебічної інтенсифікації навчального процесу, диференціації та індивідуалізації навчання.

Мета навчальної дисципліни передбачає формування та продукування студентами професійно-орієнтованих іншомовних мовленнєвих компетентностей в аудіюванні, говорінні, читанні, письмі та перекладі, формування професійно-орієнтованої лінгвосоціокультурної компетентності, реалізацію студентами орієнтованої навчально-стратегічної та прагматичної компетентності. Програма розрахована на досягнення студентами достатнього рівня володіння іноземною мовою.

Згідно з вимогами вищої освіти та освітньо-наукових програм (ОНП) студенти після засвоєння початкової дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

1. Лінгвістичні знання.

а) Лексичні знання, які включають в себе лексичні і граматичні – це знання лексичної системи іноземної мови у вигляді поняття про цю систему і правил користування нею, усної та письмової форми слова, семантики слова, здатності слова мати антоніми, синоніми, правил словотвору, широкого діапазону словникового запасу лексики, а саме – лексики за фахом.

б) Граматичні знання відповідно до особливостей англійської мови професійного спрямування – це знання всіх граматичних часів в дійсному та пасивному стані, частин мови, артиклів, ступенів порівняння прикметників та прислівників, граматичних структур питальних та заперечних речень, інфінітиву та інфінітивних конструкцій, дієприкметнику та дієприкметникових конструкцій, безособових конструкцій, модальних дієслів, всіх типів речень, інших граматичних структур, притаманних іноземній мові.

2. *Академічні знання* – це знання з освітньої або фахової галузі, отримані під час опрацювання іншомовних джерел.

3. *Прагматичні знання* – це знання про сутність та особливості іншомовної комунікації, характер взаємодії комунікантів під час іншомовного спілкування.

4. *Соціокультурні знання* – це знання про міжособистісні стосунки, пов'язані з класовою структурою суспільства, на виробництві та в академічному середовищі; норми поведінки у суспільних, професійних / академічних групах тощо.

Після засвоєння дисципліни студенти повинні мати наступні мовленнєві вміння.

Аудіювання: розуміти основні ідеї та розпізнавати відповідну інформацію під час обговорень, дебатів, доповідей, бесід, лекцій, що за темою пов'язані з навчанням та спеціальністю, розуміти обговорювані проблеми

загальнонаукового та професійно-орієнтованого характеру, розуміти повідомлення та інструкції в академічному та професійному середовищі, розуміти намір мовця і комунікативні наслідки його висловлювання, визначити позицію і точку зору мовця.

Говоріння, яке складається з діалогічного та монологічного мовлення:

а) діалогічне мовлення: реагувати на основні ідеї та розпізнавати суттєво важливу інформацію під час обговорень, дискусій, бесід, що пов'язані з навчанням та професією, чітко аргументувати відносно актуальних тем в академічному та професійному середовищі, бути здатними ефективно спілкуватися іноземною мовою в професійному середовищі, вміти висловлювати власні погляди і думки, пропонувати співрозмовнику висловлювати власні думки, заохочувати співрозмовника до продовження дискусії, поводитись адекватно у типових академічних і в професійних ситуаціях, володіти мовленнєвим етикетом спілкування.

б) Монологічне мовлення: студенти мають чітко виступати з підготовленими індивідуальними презентаціями щодо широкого кола тем академічного та професійного спрямування, продукувати чіткий, детальний монолог з широкого кола тем, пов'язаних з навчанням та спеціальністю.

Читання: розуміти автентичні тексти, пов'язані з навчанням та спеціальністю, розуміти головну ідею та знаходити необхідну інформацію в автентичній технічній літературі за фахом, уміння передбачати основну інформацію тексту за його заголовком та ілюстративним матеріалом, що супроводжує текст (прогнозує читання), уміння здійснювати ознайомче читання автентичних технічних текстів для отримання інформації, уміння аналізувати інформацію з різних джерел, здійснювати читання з метою поповнення термінологічного словника, уміння розуміти статті, звіти і доповіді з сучасної навчальної і професійної тематики, розуміти позицію автора та виділяти найважливіші місця, розуміти розгорнуті інструкції по роботі устаткування / обладнання, розуміти графіки, діаграми та рисунки, розуміти

автентичну академічну та професійну кореспонденцію, розуміти інформацію рекламних матеріалів.

Письмо: в кінці курсу студенти повинні вміти писати зрозумілі, деталізовані тексти різного спрямування, пов'язані з академічною та професійною сферами, писати анотації до неадаптованих технічних текстів за фахом, писати реферати на основі автентичної технічної літератури за фахом, укладати термінологічні словники за фахом на базі автентичної технічної літератури, складати тексти презентацій, використовуючи автентичні науково-технічні матеріали за фахом, готувати та продукувати ділову та професійну кореспонденцію (листи, звіти, технічну документацію, технічні інструкції), писати з високим ступенем коректності резюме, лист-заяву на роботу, звіти на професійну тематику, статті, тези доповідей, конспект, інструкцію, академічні есе, заповнювати бланки для академічних та професійних цілей з високим ступенем граматичної коректності, користуватися засобами міжфразового зв'язку, вчитувати та редагувати роботу.

Переклад: а) на лексичному рівні: студенти повинні оволодіти знаннями необхідного мінімуму слів та типових словосполучень, вміти визначити значення незнайомих слів за контекстом або керуючись принципами словотворення, вміти перекладати терміни;

б) на граматичному рівні: вміти визначати та перекладати необхідне значення багатозначних слів, а також знати спеціальні способи перекладу деяких форм та конструкцій, які пов'язані з перебудовою речення, вміти перекладати складні за будовою речення;

в) інші знання, які отримують студенти – це знання функціонування текстів різних видів науково-технічної літератури: технічна книга, монографія, стаття з технічного журналу, технічний опис, патент, технічний довідник, каталог, знання особливостей використання допоміжної літератури, перед усім, спеціальних словників і довідників.

Щодо мовних навичок, студенти повинні мати знання та навички використання граматичних структур, що є необхідними для гнучкого вираження

відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в академічній та професійній сферах, правил синтаксису, щоб дати можливість розпізнавати і продукувати широке коло текстів в академічній та професійній сферах, широкого діапазону словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в академічній та професійній сферах, мовних форм, властивих для офіційних та розмовних реєстрів, особливостей перекладу, реферування та анотування різножанрових текстів державною та іноземною мовами.

Окрім виконання вправ та завдань, передбачених в якості частини навчальної програми, значна увага приділяється виконанню самостійної роботи студентів. Форми завдань, які пропонуються для індивідуального опрацювання навчального матеріалу, – реферат і переклад патентів, читання додаткових наукових текстів з фаху, участь у конференціях іноземною мовою, участь у проектах з іноземної мови, укладання мовного портфелю, укладання лексичного мінімуму, написання анотацій статей, пояснювальних записок до дипломних робіт тощо.

Метою підготовки індивідуальних завдань є дослідження друкованої іншомовної автентичної літератури та пошук/опрацювання джерел у мережі Інтернет з метою отримання певної інформації за спеціальністю, яка вивчається.

Такий вид самостійної роботи студентів забезпечує можливість індивідуального вдосконалення знань з іноземної мови.

Загальні цілі навчальної програми з іноземної мови для підготовки магістрів технічних спеціальностей передбачають розвиток знань, вмінь та навичок студентів з усіх видів діяльності: читання, говоріння, аудіювання, письмо. Навчальна програма передбачає також і міждисциплінарний підхід до вивчення іноземної мови.

Список використаних джерел та літератури:

1. Варяню Т.В., Іванченко Л.М. Практикум з іншомовного наукового спілкування. Програма навчальної дисципліни підготовки здобувачів ступеню магістра // КПІ ім. Ігоря Сікорського – Київ, 2017.
2. English for Specific Purposes (ESP): National Curriculum for Universities. – Kyiv: Lenvit, 2005.